

32002F0946

L 328/1

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

5.12.2002

**NÕUKOGU RAAMOTSUS,
28. november 2002,
millega tugevdatakse karistusõiguslikku raamistikku, et tõkestada ebaseaduslikule piiriületamisele,
läbisõidule ja elamisele kaasaaitamist**

(2002/946/JSK)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29, artikli 31 punkti e ja artikli 34 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse Prantsuse Vabariigi algatust, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Üks Euroopa Liidu eesmärke on tagada kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kõrgetasemeline kaitse, arendades liikmesriikide ühismeetmeid kriminaalalajades tehtava politsei- ja õigusosalase koostöö valdkonnas.
- (2) Selles raamistikus tuleks võtta meetmeid ebaseaduslikule sissetulekule kaasaaitamise vastu nii seoses ebaseadusliku piiriületamisega kitsas tähenduses kui ka juhul, kui selle eesmärk on inimeste ekspuuteerimisega tegelevate võrkude alalhoidmine.
- (3) Selleks on oluline olemasolevaid õigusnorme ühtlustada ühelt poolt eelkõige seoses nõukogu 28. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/90/EÜ (millega määratletakse kaasaaitamine ebaseaduslikule piiriületamisele, läbisõidule ja elamisele) ⁽³⁾ reguleerimisalasse kuuluva õigusrikkumise täpse määratlemisega ja erandjuhtumitega, teiselt poolt seoses karistamise miinimumeeskirjadega, juriidiliste isikute vastutusega ja jurisdiktsiooniga, mida reguleerib käesolev raamotsus.
- (4) Samuti on oluline mitte piirduda ainult füüsiliste isikute võimaliku tegevusega, vaid ette näha meetmed seoses juriidiliste isikute vastutusega.

- (5) Käesolev raamotsus täiendab teisi õigusakte, mis on vastu võetud võitlemiseks ebaseadusliku sissetulekuga, ebaseadusliku töötamise, inimkaubanduse ja laste seksuaalne ekspuuteerimise vastu.

- (6) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev raamotsus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu tähenduses, mis käsitleb nimetatud kahe riigi ühinemist Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, ⁽⁴⁾ mis on seotud nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ ⁽⁵⁾ artikli 1 punktis E osutatud valdkonnaga.

- (7) Ühendkuningriik osaleb käesolevas raamotsuses Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Schengeni *acquis'* Euroopa Liitu integreerimist käsitleva protokollis artikli 5 ning nõukogu 29. mai 2000. aasta otsuse 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes) ⁽⁶⁾ artikli 8 lõike 2 kohaselt.

- (8) Iirimaa osaleb käesolevas raamotsuses Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Schengeni *acquis'* Euroopa Liitu integreerimist käsitleva protokollis artikli 5 ning nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsuse 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes) ⁽⁷⁾ artikli 6 lõike 2 kohaselt.

⁽¹⁾ EÜT C 253, 4.9.2000, lk 6.

⁽²⁾ EÜT C 276, 1.10.2001, lk 244.

⁽³⁾ EÜT L 328, 5.12.2002, lk 17.

⁽⁴⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽⁵⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁽⁶⁾ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁽⁷⁾ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA RAAMOTSUSE:

Artikkel 1

Karistused

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivi 2002/90/EÜ artiklites 1 ja 2 määratletud õigusrikkumise eest karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate kriminaal-karistustega, mis võivad hõlmata väljaandmist.

2. Vajaduse korral täiendatakse lõikes 1 nimetatud kriminaalkaristusi järgmiste meetmetega:

- õigusrikkumise toimepanemisel kasutatud transpordivahendi konfiskeerimine,
- keeld otseselt või vahendaja kaudu tegelda ametialal, millega seoses õigusrikkumine toime pandi,
- deporteerimine.

3. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, tagamaks et direktiivi 2002/90/EÜ artikli 1 lõike 1 punktis a määratletud õigusrikkumiste eest ja asjakohasel määral artikli 2 punktis a määratletud õigusrikkumiste eest karistatakse vabadusekaotusega, mille maksimummäär on vähemalt kaheksa aastat, kui need on toime pandud majandusliku kasu nimel ja järgmistel asjaoludel:

- õigusrikkumine on toime pandud ühismeetmes 98/733/JSK⁽¹⁾ määratletud kuritegeliku ühenduse tegevuse-na,
- õigusrikkumine on toime pandud rikkumise objektiks olevate inimeste elusid ohustades.

4. Kui seda nõuab siseriikliku karistuste süsteemi järjepidevus, karistatakse lõikes 3 määratletud tegude eest vabadusekaotusega, mille maksimummäär on vähemalt kuus aastat, kui see vastab samasuguse raskusastmega kuritegude eest määratavatele maksimumkaristustele.

Artikkel 2

Juriidiliste isikute vastutus

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumiste eest, mille on nende kasuks toime pannud iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, kes on juriidilise isiku juures juhtival kohal, mis põhineb:

- õigusel esindada juriidilist isikut,
- õigusel teha juriidilise isiku nimel otsuseid või
- õigusel kontrollida juriidilist isikut.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatud juhtudele võtab iga liikmesriik vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele, kui lõikes 1 nimetatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tagajärjel on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on pannud toime juriidilise isiku kasuks artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumise.

3. Juriidilise isiku vastutus vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei välista kriminaalmenetlust füüsiliste isikute suhtes, kes on osalenud lõikes 1 osutatud õigusrikkumise toimepanemises täideviija, kihutaja või kaasaaitajana.

Artikkel 3

Juriidilistele isikutele kohaldatavad karistused

1. Iga liikmesriik võtab vajalikke meetmeid tagamaks, et artikli 2 lõike 1 kohaselt vastutusele võetud juriidilise isiku suhtes saab kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, mille hulka kuuluvad kriminaalõiguslikud ja muud trahvid ning võivad kuuluda muud karistused, näiteks:

- a) riiklike toetuste või riikliku abi saamise õigusest ilmajätmine;
- b) ajutine või alaline äritegevuse keeld;
- c) kohtuliku järelevalve alla võtmine;
- d) sundlõpetamine.

2. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed tagamaks, et vastavalt artikli 2 lõikele 2 vastutusele võetud juriidilist isikut karistatakse tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste või meetmetega.

Artikkel 4

Jurisdiksioon

1. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et kehtestada oma jurisdiktsioon artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumiste üle, mis on toime pandud:

- a) osaliselt või tervikuna selle liikmesriigi territooriumil;
- b) selle liikmesriigi kodaniku poolt või
- c) selle liikmesriigi territooriumil asuva juriidilise isiku kasuks.

2. Kui artiklis 5 ei ole sätestatud teisiti, võib iga liikmesriik otsustada, et ta ei kohalda või kohaldab üksnes teatud juhtudel ja tingimustel jurisdiktsiooni, mis on sätestatud:

- lõike 1 punktis b,
- lõike 1 punktis c.

⁽¹⁾ EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1.

3. Kui liikmesriik otsustab kohaldada lõiget 2, teatab ta sellest kirjalikult nõukogu peasekretariaadile ning viitab vajaduse korral erijuhtudele või asjaoludele, mille suhtes otsust kohaldatakse.

Artikkel 5

Väljaandmine ja süüdistuse esitamine

1. a) Iga liikmesriik, kes oma õiguse kohaselt oma riigi kodanikke välja ei anna, võtab vajalikke meetmeid, et kehtestada oma jurisdiktsioon artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumiste üle, kui need on toime pannud tema enda kodanikud väljaspool tema territooriumi.
- b) Iga liikmesriik, kelle kodanik on mõnes muus liikmesriigis väidetavalt toime pannud artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumise, ja kes ei anna teda muule liikmesriigile välja üksnes selle isiku kodakondsuse alusel, suunab juhtumi oma pädevatele asutustele, et see isik vajaduse korral vastutusele võtta. Süüdistuse esitamiseks edastatakse õigusrikkumisega seotud toimekirjad, teave ja asitõendid 13. detsembri 1957. aasta väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 6 lõikes 2 sätestatud korras. Taotluse esitanud liikmesriiki teavitatakse süüdistuse esitamisest ja selle menetluse tulemustest.
2. Käesolevas artiklis käsitatakse terminit "liikmesriigi kodanik" kooskõlas kõikide deklaratsioonidega, mis kõnealune riik on väljaandmise Euroopa konventsiooni artikli 6 lõike 1 punktide b ja c kohaselt teinud, võttes vajaduse korral arvesse muudatusi, mis on tehtud Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise väljaandmise konventsiooniga ⁽¹⁾ seoses tehtud deklaratsioonidega.

Artikkel 6

Pagulasi käsitlev rahvusvaheline õigus

Käesoleva raamotsuse kohaldamine ei piira kaitset, mis antakse pagulastele ja varjupaigataotlejatele vastavalt pagulasi käsitlevale rahvusvahelisele õigusele või muudele inimõigusi käsitlevate rahvusvaheliste õigusaktidele, eelkõige liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks vastavalt 1967. aasta New Yorgi protokolliga muudetud 1951. aasta pagulasseisundi konventsiooni artiklitele 31 ja 33.

Artikkel 7

Teabe edastamine liikmesriikide vahel

1. Kui liikmesriigile teatatakse artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumisest, millega rikutakse teise liikmesriigi õigusakte välismaalaste piiriületamise ja elamise kohta, teatab ta sellest kõnealusele liikmesriigile.

2. Iga liikmesriik, kes oma välismaalaste piiriületamist ja elamist käsitlevate õigusaktide rikkumise tõttu taotleb, et teine liikmesriik algataks menetluse artikli 1 lõikes 1 osutatud õigusrikkumise suhtes, peab ametliku teate või pädeva asutuse tõendiga täpsustama nende õigusaktide sätteid, mida on rikutud.

Artikkel 8

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat raamotsust kohaldatakse Gibraltari suhtes.

Artikkel 9

Rakendamine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva raamotsuse sätete järgimiseks vajalikud meetmed 5. detsembriks 2004.
2. Liikmesriigid edastavad samaks kuupäevaks nõukogu peasekretariaadile ja komisjonile nende sätete teksti, millega võetakse siseriiklikku õigusse üle käesolevast raamotsusest tulenevad kohustused. Nõukogu hindab enne 5. juunit 2005 komisjoni poolt selle teabe põhjal koostatud aruande alusel, mil määral liikmesriigid on järginud käesoleva raamotsuse sätteid.

Artikkel 10

Kehtetuks tunnistamine

1990. aasta Schengeni konventsiooni artikli 27 lõiked 2 ja 3 tunnistatakse kehtetuks alates 5. detsembrist 2004. Kui liikmesriik rakendab käesolevat raamotsust artikli 9 lõike 1 kohaselt enne nimetatud kuupäeva, kaotavad nimetatud sätted selles liikmesriigis kehtivuse alates rakendamise kuupäevast.

Artikkel 11

Jõustumine

Käesolev raamotsus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Brüssel, 28. november 2002

Nõukogu nimel

eesistuja

B. HAARDER

⁽¹⁾ EÜT C 313, 23.10.1996, lk 12.